

ACCIO CIUTADANA

61

EDITORIAL

L'Espantall

Hom ha parlat aquests dies, dies de febre i de preparació per la lluita que s'acosta, dels propòsits de la gent de dreta, atribuint-los no res menys que la sana i lloable intenció de restaurar la "patriarcal" monarquia borbònica i acabar d'una vegada per sempre amb la impietat suïcida i l'actuació disolvent de la República i, com a plat fort d'aquesta campanya empresa, fent-ne cobertora per a distreure la gent, a l'efecte que no s'endinsi a profunditzar-ne les causes que la motiven, l'episodi dissortat i lamentabilíssim de Casas Viejas. Parlem-ne, doncs, de Casas Viejas?... Parlem-ne, sí!

Parlem de la tragèdia del camp andalús, i esmentem la situació angoixosa dels seus camperols, amb jornals irrisoris quan hi havia treball i amb llargues mesades d'inactivitat per manca de feina; recordem la seva ignorància, el seu analfabetisme, per la manca total d'escoles; no oblidem l'èxode de pobles sencers que anaven mon enllà mostrant llur misèria; ni oblidem, tampoc, l'amargor i l'odi de la gran massa proletària, sotmesa i vexada sota un règim de terror, amb l'amenaça constant d'uns centenars de mausers disposats a ofegar qualsevol intent de protesta i de rebeldia. I tot això, durant llargs anys, molts, quan el gran terratinent inhumà i despòtic, i el "señorito" viciós i pervers, tenien en les seves mans, amb la complaença i complicitat d'uns governants servils i aduldadors d'unes castes, i amb el beneplàcit d'un rei fals i perjur, el destí d'un poble.

Parlem-ne, sí, de Casas Viejas, que no ens fa por l'espantall; però, parlem així mateix de tots els Casas Viejas perduts en les estepàries planures castellanes i en les terres extremenyas i andaluses, que morien de consumció per la carència absoluta de mitjans de comunicació i absents de tot avenç i progrés. Parlem-ne dels homes caiguts en els míseros carrers del poble miserable, víctimes de la pròpia incultura i del sadisme d'un home depravat, el qual, obeint els impulsos dels seus sentiments monàrquics i del seu orgull de casta, s'extralimitava en les ordres rebudes i amagava ensems la veritat del succeït als seus superiors, com l'amagaven al govern les autoritats locals, no sabem encara amb quins mòvils.

Però, parlem també dels fets de Vera de Bidasoa; dels fusellaments en 1909 al castell de Montjuïc, de Francesc Ferrer, Baró, Clemente i altres; dels esdeveniments de Sueca i Cullera; de l'actuació de les bandes de criminals del Baró de Koenig i de Bravo Portillo, organitzades i inspirades per aquells dos monstres que responien als noms de Martínez Anido i Arlegui; de l'assassinat de centenars d'obriers pels carrers de Barcelona; de Layret, del "Noi del Sucre"; dels crims col·lectius d'Annual, Mont Arruít, Alhucemes...

En aquesta hora única, cal parlar clar. Cal parlar clar i recordar, per a no caure en oblids lamentables. Cal parlar clar i recordar que les dretes espanyoles, la reacció tota, somniant un triomf impossible d'asso-

SETMANARI DEL PARTIT R.F.N
DE LES COMARQUES GIRONINES

GIRONA

27 octubre 1933

15 cts